

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica contra horum temporum hæreses

Stapleton, Thomas

Antverpiae, 1595

1. Simile est regnum cœlorum decem virginibus, quæ accipientes lampades suas exierunt obuam sponso.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39546

IN MATTHÆI CAP. 25.

1. *Simile est regnum caelorum decem virginibus, quæ accipientes lampades suas exierunt obviam sponso.*

VT huius insignis parabola fixa per hereticos corruptio clarius postea diluatur, veram eius & genuinam applicationem præmittemus. Christus est sponsus, qui vel in ultimi iudicij die tanquam sponsus in hunc mundum secundo veniet, vt Ecclesiam totâ fidelium sibi olim desponsatam accipiat in vxorem, id est, in æternæ beatitudinis gaudijs eam sibi copulet; vel in hora mortis cuiusque ad iudicium particulare venit, vt de nuptijs aliquid statuat. Decem virgines omnes significant fideles, (sicuti infideles in Scripturis vocantur adulteri, & dicuntur fornicari à Deo,) & consequenter ipsas proprie dictas virgines: vt propterea nec incongruè in festo SS. Virginum hoc Euangelium legatur, nec Hieronymus pueriliter (vt garrit hoc loco Calvinus) sed prudenter ad virginitatis laudem hanc parabolam accommodauerit. Lampades ardentes fidem significant aliqua bona opera operantem, & sic lucentem coram hominibus, quatenus aliqua Dei mandata seruantur, & sine scandalo viuitur? Oleum in vasis significat excellentiora opera charitatis in Deum, & misericordiae in proximum, quæ per modum provisionis in futurum Dei Iudicium prudentes fideles in magno studio præstent, vt misericordiam inueniant in die Iudicij: *Charitas enim operit multitudinem peccatorum, & Iudicium sine misericordia ei qui non facit misericordiam; & quia Onesiphorus Paulum refrigeravit, eum in carcere visitans,*

Parabola
explicatio.

Bonorum
operum
studium.

1. Pet. 4.
Iac. 2.
2. Tim. 1.

tans,

tans, & liberaliter illi subministrans, orat pro illo Paulus: *Det illi Dominus inuenire misericordiam a Domino in die illo.* Fatuæ virgines fideles sunt qui huiusmodi bona opera negligunt, sperantes se diu virosuros, nec tam citò ad Iudicium vèturum Christum; aut certè existimantes non esse sibi necessariam huiusmodi prouisionem. Christo autè suum aduentum differente, dormiunt & moriuntur interea omnes. Repentinus tamen tandem erit eius aduentus quasi media nocte, & nemine expectante. Eo autem veniente, operibus misericordiæ pleni latanter Christo occurrent. Desidiosi fideles & bonis operibus vacui vehementer dolebunt, videntes lumè suum deficere, id est, bonorù operum curam sufficientem sese non suscepisse, & aliorum quidem meritis iuuari optabunt: sed illud nimis seruum tunc erit, quia & ipsi iustissimi non habebunt nisi quæ ipsis sufficiant, & desidiosi illi seipos condemnabunt quòd melius sibi non prospexerint, vt iam de emendo oleo cogitare debeant. Reliquæ parabolæ partes ad rem parabolæ non pertinent, sed ipsi tantùm exemplo parabolæ complendæ subseruiunt, nisi quòd *clausa ianua* significat exclusos esse à vita æterna fatuos & desidiosos credentes. Hæc genuina, aperta, & simplex est huius parabolæ applicatio, conclusioni, quam Christus facit, maximè conformis, qua dicit, *Vigilate itaque, quia nescitis diem neque horam*, id est, Prudenter & tempestiuè prospicite vobis de oleo misericordiæ, & de operibus charitatis, vt parati sitis occurrere Christo, & stare ante tribunal eius, vbi omnes accipient secundum opera sua: quia hora aduentus eius siue per mortem cuiusque, siue in generali Iudicio, incerta est.

At verò Calvinus hanc parabolam exponens
seu

feu expungens verius, de bonorum operum studio nihil dicit, sed ut lectoris animum aliò auertat, ad solam in fide perseverantiam hortari hinc Christum docet. *Eodem (inquit) tendit haec exhortatio quo superior, proprie tamen addita est ista parabola ut fides ad perseverantiam confirmet.* Superiorem parabolam intelligit, in qua Christus dixit, Luc. 12. (quem locum huic parabolae praemittit Calvinus) *Sunt lucernae ardentes in manibus vestris.* Lucernas autem ardentes (ait Calvinus) opponit Christus ignorantie tenebris: & huic sententia respondet parabola, quae paulo post sequetur apud Mattheum de decem virginibus. Hæc ille. Vult igitur hoc loco Calvinus per lucernas seu lanpades ardentes fidei lumen intelligi; per oleum verò quo fatuæ virgines carebant, perseverantiam in fide. Quod ille quidem aperte non dicit, quum in tota huius parabolae explicatione vaser hæreticus nec de fide nec de bonis operibus expressè loquatur: sed referendo se ad priorem Christi sententiam de lucernis ardentibus, satis ostendit à suis se sic intelligi velle, quòd non nisi de perseverantia in fide loquatur. Totam eius explicationem subijciam, ut hæc eius fraudulenta tractatio magis appareat. Verbis superius allatis statim subiungit *Noverat Dominus quam propensa sit ad molliciam hominum natura: atque ut plurimum fieri non modo ut languescant longo temporis tractu, sed subito fastidio deficiant.* Hunc morbum ut corrigeret, discipulos non probe munitos esse docuit, nisi tolerantia in longum tempus illis suppetat. De mollicie malorum & de tolerantia bonorum loquitur, sed qua in re non exprimit. Sequitur, *Vbi cognitus fuerit hic parabolæ finis, non multum in minutis argutijs laborandum erit, quæ nihil faciunt ad Christi mentem. Multum se torquent quidam in vasis, in lucernis, in oleo. Atqui simplex & genuina summa est, non sufficere alacre*

Corrupte-
la Calui-
niana de
sola fide.

alacre exigui temporis studium, nisi infatigabilis constantia simul accedat. Rursum ad vnam constantiam omnia refert; sed in quo hæc constantia consistit, nihil dicit. Addamus reliqua. Hoc autem apertissima similitudine explicat Christus. Paulo antè hortatus fuerat discipulos ut per obscura loca & caliginosa iter facturi lucernis instructi essent: (scilicet in illis verbis Luc. 12. Sicut lucernæ ardentes in manibus vestris, quod de fide in animo, quæ tenebras ignorantia expellit, non deluce bonorum operum in manibus, quæ peccata expellunt; exponit ibi Calvinus.) Sed quia nisi oleum suggeratur, paulatim arefcit lucerna elychnium, & lumen suum amittit, iam dicit Christus assidua virtutis subministratio opus habere fideles, quæ lumen in eorum cordibus accensum foueat, alioqui fore ut in medio spatio deficiat eorum alacritas. Hæc est tota Caluini de sensu huius parabolæ explicatio. Tolerantiam, constantiam, & alacritatē doceri à Christo affirmat, ne in medio spatio deficiamus. Sed qua in re, in fide an in bonis operibus? De neutro expressè loquitur vater hæreticus. Nunc tamen aliquid in fine adiecit, quod eum non nisi de fide loqui necessariò conuincit. Ait prius quidem docuisse Christum, opus fuisse contra ignorantia tenebras lucerna fidei: hinc autem docere Christum opus esse assidua virtutis subministratio, ut lumen in cordibus accensum foueatur. Quod est hoc lumen in cordibus accensum, nisi lumē fidei, quod omnes ignorantia tenebras dispellit? & quæ est hæc virtutis subministratio assidua ad fouendum hoc lumen, nisi diuinæ gratiæ perpetuum auxilium? An virtutis nomine hoc loco, pietatis & bonorum operum studium Calvinus intelligere potest? Atqui nec est in nobis vlla bonorum operum subministratio, sed exercitatio & executio; nec lumen fidei bonorū operum studio iuxta

Caluinū accenditur, sed forti & firma persuasione benevolentiae Dei erga nos inflammatur. Virtutis in nos cuiuslibet subministratio alia non est quam à Deo ipso, *qui dat omnibus affluenter, nec impro-* **Iacob 1.**
perat. Ergo iuxta Caluinum sensus parabolae hic est, lampades ardentes esse fidem, oleum in lampadibus esse virtutem à Deo subministratā, qua fides accendatur: Christū autem hortari vt constantes atque alacres in fide simus ex virtutis & gratiae diuinæ subministracione assidua.

Quis non videt totum parabolae sensum penitus corrupti, funditusque subuerti? Dicuntur fatuae virgines quae oleum non acceperunt in vasis **Corruptela Caluiniana r. fatuarum.**
 suis, vnde lampades rescicerent; & hoc nomine clausa ianua excluduntur, quia veniente sponso oleo carentes lampadas ardentes non habebant. Queratur à Caluino cuius culpa erat quod oleum in vasis non habebant. Negare nō potest fatuarū hanc culpam fuisse. An verò culpa nostra est, si virtutem gratiae suae Deus nobis perpetuò non subministrat? Nec culpa nostra haec est, nec Dei: quia nec Deus eam tenetur perpetuò subministrare; nec nostra culpa esse potest eo carere, quod habere in potestate nostra non est. Culpa sanè nostra est, & grauissima culpa, *quod Dei gratiam in* **2. Cor. 5. He. 9.**
vacuum accipimus, quod gratiae Dei desumus, vel, vt Be- **zavertit, quod à gratia Dei descimus.** Denique quod ea non recte vtamur, faciendo fructum gratiae & Spiritus Dei. Et haec erat fatuarum virginū culpa, quod fructus gratiae Dei, bona charitatis opera, non habebant, quibus fidei lampadas semper rescicerent. Tamen si enim per peccatum nō amittitur fides, lumen tamen fidei per peccatum extinguitur, quia per lucem bonorum operum *lucet* **Matth. 5.**
lux fidei coram hominibus, & glorificatur in illis Deus. Nec
 ex-

excluduntur clausa ianua fatuæ virgines, quia lampadas non habebant, sed quia extinctas lampadas gerebant. Fidem habuerint, sed luce bonorum operum carebant. *Non ostendebant fidem suam*

Iacob. 2.

ex operibus bonis, ut Iacobus loquitur. Quare Christus illis dicit, Nescio vos, eodem videlicet verbo

Luc. 13.

*vsus quo alibi apud Lucam. Nescio vos unde sitis, discedite à me omnes operarij iniquitatis. Deinde habere lampadas extinctas, nõ est defectus lampadis, sed defectus olei. Non est defectus fidei, sed defectus charitatis, vel operum charitatis & misericordiae, per quæ lucet ac splendet egregiè fidei lampas. Nihil ergo hoc loco Christus de tolerantia aut constantia aut alacritate fidei (quam solam semper in Euangelio Calvinus commendari vult) sed de luce bonorum operum necessaria, & contra eorum defectum disputat: *Vigilare* iubet, id est prudenter & tempestinè sibi quemque prospicere de oleo charitatis & operum misericordiae, ne Christo ad Iudicium veniente, huiusmodi oleo carens, ideoque lampadem extinctam gerens, fidem aut nullo bono opere, aut etiam proprijs misericordiae ac charitatis operibus non lucentè adferens, à conuiuio nuptiali excludatur. De perseverantia aut constantia fidei nullus hinc sermo.*

Obijcit hoc loco Calvinus, circa verba illa, *Ite potius ad vendentes, & emite vobis, inferre ex illis Papietas, virtutibus nostris atque industria acquiri perseverantiae donum. Moxque concludit, non aliam esse comparandi rationem, quam ut fide recipiamus quod nobis oblatum est. Sed quod de Catholicis dicit, purum mendacium est. Nec de perseverantiae dono disputare hinc Christum docere Catholici (fixit hoc sibi Calvinus priori suo figmento conformiter) nec vsquam docent perseverantiae donum vllis meritis*

tis acquiri. Coronam vitæ æternæ bonorum ope-
 rum mercedē esse iuxta scripturas Catholici do-
 cent : de perseverantiæ dono idem non docent,
 Nec quum merita docent, suas virtutes suamque
 industriã prædicant, sed dona Dei & gratiæ eius,
 quæ virtutum omnium in iustis causa semper co-
 operans & principalis est. *Donum autem perseveran-
 tiæ fide comparari, recipiendo videlicet per fidem quod nobis
 oblatum est, vt hîc Calvinus affirmat, stultitiam &
 dementiam Pelagianam superat. Donum quippe
 perseverantiæ quocunque tandē actu nostro cõ-
 parari, Pelagianum est. Si enim donū est, & quia
 donum est, merè gratuitum est. Datur igitur gra-
 tuitò, non comparatur fide. Deinde si recipiendo
 per fidem oblatum perseverantiæ donum, illud à
 nobis comparatur, certè actu fidei nostræ illud
 donū comparatur. Recipere enim per fidē, actus
 fidei est, & quidem actus simplicissimus, quū nisi
 simplicem mentis assensum denotet. Quòd si de-
 mens & blasphemus Pelagius fuit, qui virtutum
 & bonorum operum exercitio perseverantiam in
 bono promereri nos posse existimavit; quanto
 dementior Calvinus, qui vno simplici mentis as-
 sensu donum illud comparari posse affirmat? Cæ-
 terum perseverantiæ donū nec actibus omnium
 virtutum, nec vllò actu fidei comparatur, sed pu-
 rum atque gratuitum Dei donum est, vt latissimè
 docet Augustinus, quem omnes Catholici hac in
 parte sequuntur. Quod vel ex Concilij Tridēcimi
 doctrina intelligere potuit Calvinus, vbi dicitur,
*Perseverantiæ munus aliunde haberi non posse, nisi ab eo qui
 potens est eum qui stat statuerit vt perseveranter stet, &
 eum qui cadit restituere.* Sed hæc est perpetua Calui-
 ni inscitia ac temeritas. Taxandi Catholicos libi-
 dine ac impetu dum præceps fertur, non intelli-*

In lib. de
 bono per-
 severantiæ
 & de cor-
 rept. &
 grat.
 Sess. 6.
 cap. 13.

git neque quæ loquitur, neq; de quibus affirmat. Hanc parabolam variè quidem exponunt Patres. Alij enim per oleum in vasis, intelligentiam gratiæ Dei in cordibus & humiliter de seipso sentire, vt Augustinus; alij verbum doctrinæ, vt Origenes; alij boni operis fructum in genere, vt Hilarus Can. 25 alij opera charitatis & misericordiæ, vt Chrysostomus. Sed de subministracione gratiæ vt in fide constanter perseueretur, nemo hæctenus exposuit. Soli hodie hæretici Euangelicas parabolas, quæ pietatis & bonorum operum studium docent, ad solius fidei commendationem impiè vertunt.

Epist. 120
cap. 31.
& 37.
Serm. 22.
de verb.
Domini.
Tract. 32.
in Matth.
Hom. 74.
in Matth.

15. *Vni dedit quinque talenta, alij autem duo, alij vero vnum, vnicuique secundum propriam virtutem.*

Pelagiana
dementia
Catholi-
cis falso
obiecta.

CATHOLICOS hoc loco calumniatur cauillator Calvinus, & dementiæ planè Pelagianæ accusat, Catholicæ doctrinæ vel ignarus magister, vel conuitiator maledicus. Sic enim in hunc locum scribit. *Ridiculi sunt Papistæ dū hinc colligunt singulis conferri Dei dona secundum meritū suū modum.* At hæc Catholicorū, quos ille Papistas vocat, doctrina nunquā fuit, Pelagianorum erat, qui primam gratiam secundū merita nostra dari impiè sentiebant. Quæ sit Catholicorum circa gratiam Dei iustificantem doctrina, Concilium Tridentinum expressit, in hæc verba. *Iustitiam in nobis recipimus vnusquisque suam secundum mensuram, quam Spiritus S. partitur singulis prout vult, & secundum propriam cuiusque dispositionem & cooperationem.* Docet Deum partiri singulis suam gratiam, & dona iustitiæ partim prout vult, & ex voluntatis suæ beneplacito, partim iuxta propriam cuiusque virtutem,

Sess. 6.
cap. 7.